

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Антонюк В.О.

студентка,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ДОГОВІР ЯК ФОРМА РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ НА ХОРЕОГРАФІЧНИЙ ТВІР

Хореографічний твір є одним із об'єктів авторського права відповідно до ст. 433 Цивільного кодексу України [1], ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [2]. Як і щодо інших об'єктів авторського права законодавець передбачає можливість розпорядження майновими правами на хореографічний твір. Однією із форм розпорядження є договір. Безперечно, права на даний об'єкт можна передати лише за допомогою особливої групи правочинів – договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Метою нашого дослідження є визначення специфіки договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на хореографічний твір, визначення видів таких договорів та їх істотних умов.

Загальні положення щодо договорів у сфері інтелектуальної власності містить Глава 75 ЦК, де в ст. 1107 наведений невичерпний перелік таких договорів. Крім того, положення Закону України «Про авторське право і суміжні права» [2] регламентують, що розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права здійснюється на підставі авторських договорів. Слід наголосити, що дані нормативно-правові акти не узгоджені між собою, оскільки з їх змісту не можна зробити однозначний висновок як співвідносяться поняття авторського договору та договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Існує декілька позицій щодо даного питання, але це не є предметом нашого дослідження. Тому лише зазначу, що дана робота ґрунтується на підході, який визначає, що авторський договір це окремий комплексний вид договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, виділений на підставі об'єкта як критерію класифікації, та має свій внутрішній поділ на види.

Розглянемо окремі види договорів, предметом яких можуть бути майнові права інтелектуальної власності на хореографічний твір.

Перш за все, варто зазначити, що можливе укладення договору з метою як відчуження майнових прав на хореографічний твір, так і надання в користування. До першої групи належить договір про створення на замовлення та використання хореографічного твору. Закон даний правочин іменує авторським договором замовлення. Цей договір передбачає створення

хореографічного твору в майбутньому та передачу прав на нього. Щодо істотних умов, то, перш за все, це предмет договору. Хореографічний твір має відповідати вимогам замовника. Це може бути вимога змістової складової твору (історії, ідеї, яка закладена в основу танцю), вимога до застосування конкретного стилю танцю, хореографічних образів, тривалості хореографічного твору або кількості його виконавців та інші. Це все характеризує хореографічний твір як об'єкт договору. Стосовно інших істотних умов, то це строк виконання зобов'язання та умови, способи використання твору.

Ще одним видом є договір про передання виключних майнових прав на хореографічний твір. У даному договорі істотною умовою є предмет, оскільки права на хореографічний твір, як і на будь-який об'єкт авторського права, підлягають дробленню, тому необхідно чітко формулювати майнові права, які передаються за договором. Права, що не зазначені, вважаються такими, що не передані. За даним договором можуть бути передані права повністю або частково.

Іншою групою є договори, що спрямовані на надання майнових прав на хореографічний твір у користування. Передача права на використання твору іншим особам може здійснюватися на основі авторського договору про передачу виключного права на використання твору або на основі авторського договору про передачу невиключного права на використання твору [2, ст. 32], тобто ліцензійні договори. Даний договір повинен включати ряд істотних умов: предмет договору, що відображає конкретні способи використання твору (право на використання твору при створенні танцювального номеру, право на виконання танцю, право на переробку та виконання хореографічного твору тощо), строк дії договору, територію дії договору, розмір і порядок виплати авторської винагороди. Строк дії договору та територія ніякої специфіки, пов'язаної з об'єктом, не мають. Слід звернути увагу на те, що розмір авторської винагороди, фіксовані ставки якої повинні визначатися Постановою Кабінету Міністрів України N 72, щодо хореографічного твору не встановлені. А от порядком виплати авторської винагороди, на мою думку, у більшості випадків все ж таки буде паушальний платіж. Це пов'язано із самою сутністю хореографічного твору і способів його використання.

На теоретичному рівні виділяють декілька видів ліцензій щодо розпорядження майновими правами на хореографічний твір: «все включено», обмежена, вибіркова. Творцем першої стала хореограф Твайла Тарп. Вона передбачає надання права використання всіх елементів танцю. Тобто, окрім композиції рухів, це може бути музика, костюми, декорації. Винагорода виплачується лише хореографу, а останній розподіляє її між іншими правовласниками, з якими він має угоди. Обмежена ліцензія передбачає отримання права користування лише на саму хореографію (набір рухів). Вибіркова – право ліцензіара обирати коло ліцензіатів. Наприклад, студія сучасної хореографії відмовляється надавати права на свої твори будь-кому, окрім навчальних закладів [4].

Законодавство встановлює вимогу, а саме предметом ліцензійного договору не можуть бути права на використання об'єкта права інтелектуальної

власності, які на момент укладення договору не були чинними. Тут виникає питання коли виникають права на хореографічний твір і за яких умов? Як і на всі об'єкти авторського права, – з моменту створення. Таким моментом є фіксація твору, його матеріальне втілення. Якщо із творами образотворчого мистецтва чи літератури тут все очевидно, то у випадку із хореографічним твором не так однозначно. Є декілька способів фіксації хореографічного твору – відеозапис, хореографічний текст, графічне зображення, фотографічне закріплення рухів. Відеозапис – фіксація за допомогою спеціальних технічних засобів (у тому числі й за допомогою числового представлення) на відповідному матеріальному носії рухомих зображень, яка дозволяє здійснювати їх сприйняття, відтворення або сповіщення за допомогою відповідного пристрою. Із сучасним рівнем техніки вважаю такий спосіб найбільш простим, швидким і точним. Електронна версія хореографічного твору може бути легко розповсюджена, передана іншому суб'єкту, який територіально віддалений від володільця майнових прав. Проте дана перевага є у той же час і недоліком, оскільки виникає ризик піратства.

З погляду теорії танцю хореографічний текст – складова частина і виразний засіб хореографічної композиції; сукупність в певній послідовності всіх танцювальних рухів і поз, що утворюють танець. Хореографічний текст складається з елементів танцювальної мови (хореографічної лексики), які в певній послідовності і взаємозв'язку утворюють цілісну систему [3].

Юридичний аспект: хореографічний текст – це спосіб фіксації хореографічного твору шляхом опису за допомогою лексичних інструментів рухів, поз, жестів, які складають композицію танцю, та його змістової складової.

Такий спосіб фіксації ускладнюється варіативністю рухів, він є не таким точний, як попередній, на мою думку, оскільки слова можуть мати відмінне трактування іншим суб'єктом.

Графічне зображення – це схематичне зображення рухів. Такий спосіб забирає дуже багато часу.

Фотографічне закріплення рухів – це система фотографій, розставлених у хронологічному порядку, яка відображає композицію танцю.

Я вважаю, що такий спосіб дещо утруднений порівняно з першим. Якщо в першому відеооператором може бути практично кожен, хто мінімально володіє навиками роботи з камерою (наприклад, телефонною), то фіксацію танцю фотографічним способом має здійснювати професіонал, бо для фото об'єктів у русі потрібна певна техніка фотографування.

Окрім названих, Месяшна К. О. у своїй дисертації ще одну об'єктивну форму вираження хореографічного твору – виконання його танцюристом [5]. З даною думкою погоджуюся, але із зазначенням того, що така форма вираження є динамічною, тобто існує лише в момент дії, а для отримання правової охорони об'єкт повинен існувати і після самого виконання та може бути використаний іншими особами, окрім автора.

Таким чином, матеріальним втіленням об'єкту договору є відеозапис, фотоматеріали, графічні зображення або хореографічний текст.

Отже, майнові права на хореографічний твір можуть бути предметом авторських договорів спрямованих як на зміну правовласника, так і надання в користування. При укладенні таких договорів слід враховувати специфіку хореографічного твору як об'єкту.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
2. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 року. Відомості Верховної Ради України від 29.03.1994–1994 р., № 13, стаття 8, 32.
3. URL: <https://studfiles.net/preview/2973912/page:3>.
4. Кирсанова К. А. Интеллектуальные права на хореографическое произведение, его исполнение и постановку: автореферат дис. кандидата юридических наук. – Москва, 2016. – 34 с.
5. Месяшная Е. А. Особенности хореографического произведения / Е. А. Месяшная // Актуальные проблемы интеллектуальной собственности: Матер. Первой всероссийской науч.-практ. конф. 19–20 октября 2006 г.: В 3 т. – М., 2006. – Т. 2. – С. 233.

Степанська Д.О.

студентка,

Науковий керівник: Кривошеїна І.В.

кандидат юридичних наук, доцент,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ ФОРМАТ – ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

У сьогоdnішньому глобалізаційному світі, в час стрімкого розвитку телебачення та інших медіа сервісів для перегляду телевізійних програм, важко уявити медіа ринок без такої категорії як телевізійний формат. Телевізійні програми, створені на основі формату вже пройшли глядацьку оцінку за кордоном, де і були створені. У наш час набагато вигідніше використовувати вже перевірену ідею, яка пройшла випробування на інтерес у аудиторії. Тому сьогодні, в сфері українського телебачення стрімко розвивається така телевізійна форма як телевізійний формат. З огляду на це, актуальним видається правовий аналіз телевізійного формату як об'єкта права інтелектуальної власності, визначення його основних ознак та характеристик, а також його оцінка в порівнянні з досвідом в зарубіжних країнах.

Метою дослідження є аналіз телевізійного формату як об'єкта права інтелектуальної власності, визначення його основних ознак та характеристик, а також формування власних пропозиції щодо їх вдосконалення з урахуванням зарубіжного досвіду.